

Tháng Mười đến, lại nhớ ngày tên lính Pháp xâm lược cuối cùng rời khỏi Hà Nội mất hút trên cầu Long Biên. Tháng Mười đến, thủ đô Hà Nội lại thêm một tuế giỗ phóng, kinh đô Thăng Long lại thêm một tuế lịch sử. Tháng Mười đến, lại nhớ ngợp gió se se trên cánh tay trần và màn sương mỏng lơ lửng mờ mờ chi chít trên Hồ Gươm, trên Hồ Tây, cả trên đường phố, trên vòm cây làm cho đường phố huyền ảo và sâu hút trong tâm tưởng. Đi trên đường phố lãng đãng sương giăng như đi trong sương khói huyền thoại, như đi vào quá vãng lịch sử.

Sài Gòn, thành phố cửa sông rạch nên cuộc sống của mọi miền chợ búa, hội hè chuyên đông, thành phố sôi động tấp nập cửa kinh doanh, dân đông phố vui cửa báo chí. Hà Nội, thành phố cửa hồ, cửa lòng đường suy tư, cửa uyển chuyển chính trị và tinh tế nghề thủ công. Hồ Gươm. Hồ Tây. Hồ Trúc Bạch. Hồ Thiền Quang. Hồ Bảy Mẫu. Hồ Ba Mẫu. Hồ Thủ Lệ. Hồ Ngọc Khánh. Hồ Thành Công. Hồ Đền Nhân. Hồ Văn. Hồ Quỳnh Lôi. Hồ Yên Sở. Hồ Linh Đàm... Rời những hồ đã biến san lấp: Hồ Hào Nam, Hồ Kim Liên, Hồ Hoàng Cầu... Trên đất nước ta có lẽ không nơi nào có nhiều hồ như Hà Nội. Nhiều hồ vì Hà Nội là trung tâm, là rốn trứng cửa tam giác châu thổ sông Hồng, nơi dòng nước, dòng đường màu mỡ cửa con sông Hồng sóng sánh phù sa. Nghề tinh cửa cửa nghề cũng đến với kinh kì mà trở tài. Nghề dệt lụa cửa nghề cũng từ phố đô mà cửa nghề lụa. Hà Nội thành nơi hội tụ cửa tinh hoa. Và tinh hoa ấy đã trở thành cốt cách Hà Nội. Tinh tế, khéo léo trong nghề xưa. Tài hoa trong cuộc sống lao động sáng tạo đời thường. Tài hoa cửa khi phố cửa súng đánh giặc giặc nước.

Năm 1967, cho máy bay vào đánh phá Hà Nội, Mỹ sử dụng loại bom hiên đại nhất, lúc đó là bom đầu nổ đến đường bờ chính hình như mục tiêu và Hồ Tây mênh mông sáng nước không thể bố trí trên địa pháo cao xạ cũng là hàng loạt những chiếc máy bay Mỹ hạ cánh lao xuống đánh phá nhà máy điện Yên Phụ, nơi tập trung sáng cho thủ đô. Những tốp tốp máy, trong một đêm bừng xuất hiện ba trên địa pháo cao xạ nơi lênh đênh trên những chiếc phao thép đầu nổ nơi lại nhớ những chiếc bè vớt chai trên sông nước Hồ Tây. Hôm sau, hàng đàn máy bay Mỹ từ hàng loạt phía nhau hùng hăng lao về phía nhà máy điện Yên Phụ liên tiếp những đường đèn sáng quật lên từ ba trên địa pháo Hồ Tây. Bị đánh bật máy, lũ máy bay Mỹ vọt lên

cao, đường bay biến chuyển. Cùng lúc đó, từ nhà máy điện Yên Phụ, những vòng tròn khói đen bao quanh nhà máy nơi nhau biến lên cao, che kín mục tiêu cửa những quả bom tinh quái! Trong những năm tháng chiến tranh ác liệt đó, bom Mỹ rơi thảm trùm xuống biến nhai viên cửa Bạch Mai những nhà máy điện Yên Phụ với những chiếc máy phát điện cửa lưới sợi đốt than cám biến mù mịt với không một giây phút ngừng đả, tạo ra dòng điện cho phố đi về thủ đô.

Tháng Mười đến, nhớ những tháng Mười Hà Nội xưa lại bận khoăn lo nghĩ cho những gì đang diễn ra ở Hà Nội hôm nay. Tháng Mười, mùa thu đã chín. Cuộc thu rời sao không khí với oi ả thế! Chi chít mưa, ngợp gió đã se lạnh những cái se lạnh ấy không còn gợi cảm nữa! Vòm trời lại ngăn ngắt xanh mà không gợi sự băng khuâng, sâu lắng nhớ năm xưa! Với việc ồn ào ở Thái Hà, tòa Tổng Giám mục xảy ra tháng Tám, tháng Chín còn mang cái căng căng biến biến sang tháng Mười và chắc còn kéo dài âm ỉ lâu dài không biết đến bao giờ. Cái bận khoăn, cái căng căng biến biến không phải vì sự việc xảy ra mà vì cách nhìn xa cửa chúng ta với sự việc đó.

Dân khiêu kiêu đất đai là việc thường ngày từ nhiều năm nay ở nhiều nơi trên đất nước ta. Hồ là những đoàn người căng lưới bắt ăn dặm nước dể trừu vẫn phòng hai Quốc hội ở Thành phố Hồ Chí Minh, là những đoàn người đến ngửi mùi hương nhàn nhàn vờn hoa Mai Xuân Thủ công ngày sát

Quảng trường Ba Đình, Hà Nội. Lần này đến tòa Tổng Giám mục và nhà thờ Thái Hà lên tiếng và giáo dân chấp trung ngay mạnh mẽ khi u kiển mà sao chúng ta lại lúng túng và nhẽ hẽt hoảng đến đến căng thẳng, ẽm ỹ thẽ nhẽ? Dù là nhà thờ, là Công giáo khi u kiển thì hẽ cũng là mĩt hẽt nhân trong Mĩt trũn Tũ quũc, là mĩt thành phũn trong khũ i đũ i đũn kũ t dân tũ c, là nhân dân ruũ t thũ t thân yêu cũ a chúng ta, sao chúng ta phũ i vũ i vã huy đũ ng công an và bũ máy tuyên truyũn rũ m rũ vào cuũ c, ẽng xũ nhũ vũ i kũ thù đũ i kháng vũ y? Lũ i nũ a, suũ t trong nhũ ng ngày đũ, tũ i nào trong chũũ ng trũn thũ i sũ cũ a đũ Truyũn hình Viũ t Nam cũng cũ hình ẽ nh nhũ ng ngũũ i khiũ u kiũ n và nhũ ng ngũn tũ gay gũ t, áp đũ o phẽ phán viũ c “gũy rũ i trũ t tũ”, “vi phũ m pháp luũ t” ẽ giũc xũ Thái Hà và tòa Tổng Giám mục, nhũ ng khi phũng viũn phũũ ng Tây đũ n nũ i sũ viũ c đũ chũ p ẽ nh thì công an ta lũ i ẽng cũ n và thu máy ẽ nh cũ a hũ ! Đũ u đũ làm cho nhũ ng ngũũ i khiũ u kiũ n và ngũũ i ngoài cho rũ ng chúng ta không công bũ ng, không khách quan trong thông tin và không đũng hoảng trong xũ lí vũ viũ c!

Dân khiũ u kiũ n là sũ viũ c dân sũ chũ không phũ i vũ viũ c hình sũ. Sũ viũ c dân sũ phũ i đũũ c trũ lũ i bũ ng tiũ ng nói dân sũ. Tiũ ng nói dân sũ là tiũ ng nói cũ a lí: Mũ nh đũ t ỹ y trong quá trũn biũ n đũ ng cũ a lũ ch sũ dân tũ c và trong sũ nhũn nhũn cũ a pháp luũ t hiũ n hành vũ đũ t đũ i. Tiũ ng nói dân sũ cũn là tiũ ng nói cũ a tình: Do lũ ch sũ đũ lũ i, trũn đũ t nũũ c ta cũ rũ t nhũ u nũ i cũ tình trũ ng đũ t đũ i nhũ ẽ Thái Hà, nhũ ẽ tòa Tổng Giám mục và đũ u đũ an bài theo sũ đũ nh đũ t cũ a lũ ch sũ. Nhà nũũ c không thũ mũ ra mũ t tiũ n lũ đũ tũ t cũ nhũ ng nũ i ỹ đũ u bũ qua thũ c tũ lũ ch sũ ào ào lên tiũ ng đũ i đũ t! Vì thũ nhà thờ cũ n cũng vũ i nhà nũũ c biũ n mũ nh đũ t ỹ y thành mũ nh đũ t phũc lũ i cho cũ xã hũ i.

Tũ o ra vũũ n hoa đũ p ngay cũ nh nhà thờ làm cho không gian nhà thờ cũng thêm đũ p, cũng mũ rũ ng, vũ a là không gian tâm linh cũ a cũ đũ o, vũ a là không gian văn hóa cũ a cũ đũ i. Giũc dân đũ n vũ i đũ c tin ẽ cũ đũ o cũng là đũ n vũ i văn hóa ẽ cũ đũ i.

Cho đũ n hũm nay, con ngũũ i Viũ t Nam vũ n là con ngũũ i cũ a nũ n sũ n xuũ t nũng nghiũ p, coi trũ ng giá trũ tình cũ m cao hũ n giá trũ vũ t chũ t, lũ i chào cao hũ n mũm cũ kia mà. Con ngũũ i ỹ y rũ t đũ bũ thũyũ t phũ c bũ i cũ tình, “nũ i ngũ t lũ t đũ n xũũ ng”. Đũũ c tũn trũ ng và lũ ng nghe, lũ i đũũ c nghe nói lũ i nhũ ng lũ i chũn thành đũ, nhà thờ sũ vui vũ đũ ng thuũ n cũng nhà nũũ c biũ n mũ nh đũ t khiũ u kiũ n thành vũũ n hoa đũ p cũ a thành phũ và cũ a nhà thờ. Sũ viũ c sũ ẽm thũ m và tũ t đũ p biũ t bao!

Nhũ ng chúng ta đũ không làm nhũ thũ ! Mũ y thũ hũ liên tiũ p phũ i lao vào cuũ c đũ u tranh cũ cách mũ ng, chúng ta đũ quen vũ i viũ c đũng sũ c mũ nh chũyũn cũnh vũ sũ n giũ i quyũ t mũ i trũ ngũ i, xũ lí mũ i đũ u trũ i vũ i ý mũũ n cũ a chúng ta! Trũ vũ đũ i sũ ng dân sũ đũ mũ y chũ c nũ nhũ ng thũ i cũn đũ đũ thành lũ i mũn trong tũ duy! Vũ i quyũ n lũ c và sũ c mũ nh nhà nũũ c, chúng ta đũ giũ i tũn nhũ ng ngũũ i khiũ u kiũ n! Đũ khũ i tũ và giũm giũ mũ t sũ ngũũ i! Ngũũ i hũng hũ i trong khiũ u kiũ n thì bũ khẽp tũ i “gũy rũ i trũ t tũ”! Ngũũ i đũ t tay xũ đũ bũ c tũũ ng cũ bao miũ ng đũ t khiũ u kiũ n thì bũ khẽp tũ i “phũ hoũ i tài sũ n xã hũ i chũ nghĩa”! Chúng ta cũng đũ gũ p gũp biũ n mũ nh đũ t gũy khiũ u kiũ n thành vũũ n hoa! Ngũũ i khiũ u kiũ n đũ vũ nhũ hòa vào nhân dân mũnh mũng nhũ sũng biũ n nhũ ng trong lòng hũ nũ i ẽ m ẽ c không nhũ ng không mũ t đũ i mà cũn tũng lũn! Đũ luũ n rũ ng rũ i cũng không thũ yũn lòng, vì cũ cách giũ i quyũ t ỹ y mũ i kũ t thũc sũ viũ c ngoài xã hũ i chũ chũ cũ giũ i tũ a nũ i niũ m trong lòng ngũũ i, chũ cũ làm sũng tũ lũ phũ i và chũ cũ làm yũn dân! Viũ c nhân nghĩa cũ t ỹ yũn dân. Đũ là văn hiũ n Đũ i Viũ t đũ đũũ c Nguyũ n Trũ i nũ ra. Trong thũ i cũũ n, mũ i nũ lũ c cũ a nhà nũũ c đũ u nhũ m hũy đũ ng, tũ p hũ p đũũ c sũ c mũ nh cao nhũ t cũ a cũ dân tũ c vào cuũ c cũũ n đũ u chũ ng ngũũ i xũm. Trong thũ i cũũn,

Tháng Mười Hà Nội

Tác Giả: Phạm Đình Tráng

Thứ Năm, 30 Tháng 10 Năm 2008 05:43

mười người của nhà nước phải làm yên dân. Nếu coi yên dân là mục đích cao nhất, mục đích cuối cùng của nhà nước thì trong vấn đề Thái Hà và tòa Tổng Giám đốc chúng ta chưa làm được gì, nếu không muốn nói là chúng ta đã thất bại!

Tháng Mười đến, nhìn Hà Nội hôm nay lại như ngày nào. Nhưng ngày nào Hà Nội ở đây đâu rồi nhỉ?